

PÄIVÄKOTI OULUNKYLÄN

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

SISÄLTÖ

JOHDANTO	3
PÄIVÄKOTI OULUNKYLÄ	3
MITÄ ON VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	4
TOIMINTA-AJATUS	5
KASVATUSKUMPPANUUS	5
LAPSEN TUKEMINEN VARHAISKASVATUKSESSA	7
KASVATUSTAVOITTEET	7
KASVATUSYMPÄRISTÖ	8
Fyysinen ympäristö	8
Psyykinen ympäristö	9
Päiväkoti turvallisena ympäristönä	10
Piha-alueen turvallisuus	11
Sisätilojen turvallisuus	11
NÄIN ME PÄIVÄKOTI OULUNKYLÄSSÄ TOIMIMME	12
Perushoito	12
Käsienpesu	12
Ruokailu	12
Lepohetki katkaisee päivän	13
Pukeminen ja riisuminen	14
Ulkoilu	15
Toimintatapoja ja -menetelmiä	15
Leikkiminen	16
Verstas –työpajamme	18
Retket rikastuttavat toimintaamme	19
Työtehtävät	21
YHTEISTYÖKUMPPANIT	22
Esiopetuksen oppilashuolto	23
MAAHANMUUTTAJATAUSTAISET LAPSET VARHAISKASVATUKSESSA	24
ARVIOINTI	25

JOHDANTO

Kasvatus- ja opetussuunnitelmatyömme lähtökohtana ovat lasten päivähoitoa ja esiopetusta koskevat lait ja asetukset ja valtakunnalliset linjaukset.

Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2003) ja Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma (2006) luovat pohjan toiminnallemme.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2000) ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelma (2005) ovat oman päiväkotimme varhaiskasvatussuunnitelman ohjenuorana.

Päiväkoti Oulunkylän varhaiskasvatussuunnitelma on raamit ja punainen lanka työllemme. Koko henkilökunta on osallistunut sen tekemiseen ja sitoutunut sen toteuttamiseen. Varhaiskasvatussuunnitelmamme on tarkoitettu myös lasten vanhemmille ja sitä lukiessaan toivomme heille selkiytyvän, mitä me päiväkodissa teemme ja mitkä ovat meidän tavoitteemme.

PÄIVÄKOTI OULUNKYLÄ

Päiväkoti Oulunkylä sijaitsee Keski-Oulunkylässä ja on vanhin Oulunkylän yhdeksästä päiväkodista.

Päiväkoti Oulunkylä perustettiin jo vuonna 1939 Oulunkylän kansanlastentarhan nimellä ja se sijaitsi tuolloin Koivikko-nimisessä rakennuksessa. Nykyinen päiväkotirakennus valmistui vuonna 1957 Kivalterintielle kauniin luonnon keskelle.

Rakennus suunniteltiin 100-paikkaiseksi lastentarhaksi yli 3-vuotiaille lapsille. Lastentarhassa toimi silloin 3 osapäiväryhmää ja 1 kokopäiväryhmä.

Vuoden 2002 aikana toteutunut peruskorjaus loi mahdollisuuden toimia samanaikaisesti sekä nykyaikaisissa että esteettisesti kauniissa tiloissa 50-lukua vaalien, unohtamatta kuitenkaan kodikkuutta ja lämminhenkisyyttä.

Nykyisin päiväkodissa on 50 paikkaa 1 –6 vuotiaille lapsille:

1 –4 - vuotiaat Jänöt

5 vuotiaat Oravat

6 vuotiaat Ketut, jotka ovat esikoululaisia.

Suurin osa päiväkotimme lapsista on kokopäivähoidossa. Vuosittain 4 –5 lasta on osapäivähoidossa. Esiopetusta annetaan kello 8.30 –12.30 välisenä aikana. Kokopäivähoidossa olevat esiopetusikäiset lapset osallistuvat muun ajan päivästä päiväkodin normaaliin toimintaan.

Päiväkodissamme työskentelee lastentarhanopettajia, lastenhoitajia, keittäjä ja päiväkotiapulainen. Vuosittain on meillä myös joukossamme työllistettyjä työntekijöitä ja eri ammattioppilaitosten opiskelijoita.

MITÄ ON VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Varhaiskasvatus on pienten lasten suunnitelmallista kasvatusta ja hoitoa, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä, oppimista sekä kaikinpuolista hyvinvointia.

Esiopetus osana varhaiskasvatusta, on vuotta ennen oppivelvollisuutta annettavaa tavoitteellista ja suunnitelmallista hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Noudatamme 31.01.2005 päivättyä Helsingin Esiopetuksen opetussuunnitelmaa.

Ammattitaitoisen henkilöstön kokonaisvaltainen näkemys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta mahdollistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen. Pienessä päiväkodissamme lapset ja aikuiset oppivat tuntemaan toinen toisensa. Lasten on helppo lähestyä ketä tahansa aikuista ja ryhmästä toiseen siirtyminen on luontevaa. Lasten yksilöllinen havainnoiminen ja tiedon kulku aikuisten kesken koituu lapsen parhaaksi.

TOIMINTA-AJATUS

Päiväkotimme toiminta-ajatus sisältää tärkeimmät arvot, joita olemme pohtineet yhdessä henkilökunnan ja vanhempien kesken.

**LEIKKIÄ ARVOSTAEN,
SYDÄMELLÄ KUUNNELLEN,
TURVALLISET RAJAT ANTAEN,
KANNUSTAEN JA ROHKAISTEN.**

KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista yhteiseen kasvatustehtävään. Sen onnistumisen edellytyksenä on keskinäinen luottamus ja kunnioitus.

Kasvatuskumppanuus alkaa siitä hetkestä, kun perhe hakee lapselleen päivähoitopaikkaa ja tulee tutustumaan päiväkotiin. Sovimme erikseen tutustumisajan, jotta voimme mahdollisimman kiireettömästi esitellä talomme fyysisen kasvatusympäristön ja kertoa toimintatavoistamme.

Alkukeskustelun järjestämme heti hoitosuhteen alkaessa, jolloin vanhemmilla on mahdollisuus kertoa lapsestaan, hänen tavoistaan ja totumuksistaan. Tässä tilanteessa he voivat myös kertoa odotuksistaan ja toiveistaan. Vanhemmat ja henkilökunta sopivat, miten lapsen tutustuminen päiväkotiin toteutuu. Pehmeän alun aikana lapsi tottuu turvallisesti uuteen ympäristöön ja oppii luottamaan uusiin aikuisiin ja lapsiin.

Kun me aikuiset olemme riittävästi havainnoineet lasta, laadimme yhdessä vanhempien kanssa 1-5-vuotiaille lapsille lapsen **varhaiskasvatussuunnitelman** ja 6-vuotiaille lapsille lapsen **esiopetussuunnitelman**.

Erityistä tukea tarvitseville lapsille laaditaan vanhempien sekä mahdollisten muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhdessä **kuntoutussuunnitelma**.

Näissä kasvatust keskusteluissa vanhemmat tuovat oman näkemyksensä lapsensa vahvuuksista ja mahdollisesta tuen tarpeesta. Kasvatushenkilöstö

varhaiskasvatuksen asiantuntijoina tuovat oman näkemyksensä lapsen kehityksestä ja toimimisesta lapsiryhmässä. Sovimme yhdessä lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tukevat tavoitteet ja toimenpiteet, joilla niihin pyritään. Suunnitelmat laaditaan vuosittain ja niiden toteutumista arvioidaan päivittäisissä keskusteluissa sekä erikseen sovituissa arviointikeskusteluissa.

Päivittäiset kohtaamiset lapsen tuonti- ja hakutilanteissa ovat jokapäiväistä kasvatuskumppanuutta. Vanhemmat voivat jäädä seuraamaan lapsensa päivän aloitusta ja päivän toimien käynnistymistä ja nähdä samalla miten lapsi löytää paikkansa muiden joukossa. Myös lastansa hakiessaan vanhemmat haluavat tietää päivän kulusta, kavereista ja lapsen mieltä mahdollisesti askarruttavista asioista niiltä aikuisilta, jotka heidän lapsensa kanssa ovat päivän viettäneet.

Ilmoitustauluillamme on kunkin ryhmän viikko-ohjelma, josta vanhemmat näkevät millaisia aiheita me parhaillaan käsittelemme ja mitä taitoja me minäkin päivänä harjoitteleme Kerromme myös retkistä, erilaisista tapahtumista ja juhlista. Lähetämme myös tiedotteita kotiin ja reissuvihkokin on tarvittaessa käytössä.

Vanhempainillan järjestämme vähintään kerran vuodessa uuden toimintakauden alkaessa. Aluksi kokoonnumme kaikki yhdessä ja tuolloin kerromme mm. toiminnastamme ja talon tavoista. Sen jälkeen kokoonnumme ryhmittäin ja keskustelemme mm. kasvatuseriaatteistamme ja muista tärkeinä pitämistämme asioista. Vanhemmat voivat kysyä, ottaa kantaa ja tuoda omia ajatuksiaan ja toiveitaan esille.

Päiväkotimme toimintasuunnitelmaa laatiessamme on meillä sitten mahdollisuus toteuttaa myös vanhempien odotuksia ja ehdotuksia. Vanhemmat tutustuvat toisiinsa ja vanhempaintoimikunta esittäytyy tarjoten mahdollisuuden kaikille vanhemmille osallistua sen toimintaan.

Yhteiset tapahtumat vahvistavat kasvatuskumppanuutta: joul- ja kevätjuhlat, isän- ja äitienpäiväkahvit ja vanhempien osallistuminen tarvittaessa retkille. Vanhempaintoimikunnan järjestämä, jo perinteeksi muodostunut laskiaisrieha

ja osallistuminen joulujuhlien ohjelmaan Tiernapoika-esityksellä lähentävät perheitäkin keskenään.

LAPSEN TUKEMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

Jokaisen lapsen kasvua ja kehitystä tuemme yhdessä vanhempien kanssa. Havainnointi ja kehityksen seuraaminen ovat päiväkodin aikuisten päivittäistä toimintaa. Usein tavallisissa arjen tilanteissa tunnistamme lapsen erilaisia tuen tarpeita ja hänelle antamalla **varhaisella tuella** voimme ennaltaehkäisevästi auttaa lasta eteenpäin. Esimerkiksi hyvin arkaa lasta, joka ei uskalla ilmaista itseään, tuemme pienin askelin eteenpäin. Kuunnellessamme lasta aidosti lapsi oppii luottamaan aikuiseen ja rohkaistuu aluksi ilmaisemaan itseään aikuiselle ja pikkuhiljaa myös muulle ryhmälle.

Joskus tavallisessa toiminnassamme annettu tuki ei riitä, vaan tarvitaan **erityistä tukea**. Kerromme huolen aiheemme lapsen tuen tarpeesta vanhemmille ja ohjaamme heitä ottamaan yhteyttä esim.puheen kehityksen yhteydessä puheterapeuttiin, joka arvioi lapsen erityisen tuen tarvetta. Erityinen tuki vaatii perusosaamisen lisäksi erityispedagogista osaamista, suunnitelmallista ja yksilöllistä lapsen tukemista aina tiiviissä yhteistyössä vanhempien kanssa ja usein myös konsultoiden lapsen tilanteeseen perehtyneitä asiantuntijoita.

KASVATUSTAVOITTEET

Tavoitteenamme on, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja uskaltaa yrittää uusia asioita. Lapsi oppii luottamaan omiin mahdollisuuksiinsa ja kestämaan epäonnistumisiakin. Luomme tilanteita, joissa lapsi saa myönteisiä oppimiskokemuksia ja hänelle muodostuu *positiivinen kuva itsestään oppijana*.

Lasta kuunnellaan ja hän kokee, että hänen sanomisellaan on merkitystä, hän on tärkeä. Samalla hän oppii kuuntelemaan ja *arvostamaan toisia* lapsia ja aikuisia. Vuorovaikutuksen onnistuessa lapsi oppii suvaitsemaan erilaisuutta.

Hyvien tapojen merkitys on varhaiskasvatuksessamme tärkeä. Jo pienestä pitäen harjoittelempa kiittämään, katsomaan silmiin ja puhumaan toiselle kauniisti. On hyvä oppia ymmärtämään omia ja toisten tunteita sekä omia ja toisten oikeuksia. Yhdessä sopimamme säännöt ja tavat toimia kasvattavat toisen huomioimiseen, kunnioittamiseen ja sopuisaan yhdessäoloon.

KASVATUSYMPÄRISTÖ

Toimintaympäristö rakentuu fyysisestä ja psyykkisestä ympäristöstä.

Fyysinen ympäristö rakentuu päiväkotimme sisä – ja ulkotiloista.

Psyykkinen ympäristö muodostuu kaikista niistä vuorovaikutussuhteista joita kohtaamme eläessämme päiväkodin arkea yhdessä lasten ja aikuisten kanssa.

FYYSINEN YMPÄRISTÖ

Päiväkotimme sijaitsee rauhallisella paikalla. Pihamme on suuri ja maastollisesti vaihteleva, monipuoliseen leikkiin ja liikuntaan innostava ja sellaisenaan; suuria puita, kalliota, hiekkaa ja nurmea. Luontoon tutustuminen on näin helppo aloittaa omasta pihasta. Turvalliselle, korkean aidan ympäröimälle pihallemme, rakentuvat lasten leikit ja varastosta löytyy monenlaista leikkivälinettä monipuoliseen leikkiin ja pelaamiseen. Uudet, kiinteät pihaleikkivälineet on sijoitettu niin, että juoksu- ja pelitilaa jää mahdollisimman paljon. Pihallamme on kaksi leikkimökkiä, kiipeilyteline liukumäkineen, rekkitanko, ristikkoseinä, koripalloteline, tunneli, iso ja pieni hiekkalaatikko, kaksi vieterikeinua, keinut, penkkejä, isoja kiviä ja puupölkkyjä. Irralliset liikuntavälineet kuten sählymaalit, trampoliini ja korkeushyppyteline ovat myös lasten käytettävissä.

Päiväkotimme sisätilat ovat toimivat, avarat ja kauniit. 1-4-vuotiailla Jänöillä on oma sisäänkäynti, eteisaula, ryhmätila ja lepohuone. 5-vuotiailla Oravilla ja 6-vuotiailla Ketuilla on yhteinen sisäänkäynti ja eteisaula, jossa on myös pienryhmätila. Pienten ja suurten lasten ryhmätiloja yhdistävä käytävä on valoisa, jossa on suuret ikkunat sekä saliin että keittiöön. Lapsilla on näin mahdollista esteettömästi seurata niin ruuan valmistamista keittiössä kuin myös salin tapahtumia. Samoin päiväkodin keittäjällä on mahdollisuus seurata

lasten toimintaa. Käytävätila toimii 5- tai 6-vuotiaiden lasten ruokailutilana. Oravilla ja Ketuilla on käytössään yhteinen ryhmähuone, jota käytetään vuorotellen ulkoilua porrastamalla.

Aikuisten neuvotteluhuone eli kirjastotila on sekin lasten käytössä.

Talon keskellä sijaitseva avara sali toimii kaikkien päiväkodin lasten liikuntatilana, musiikkisalina ja leikkitilana. Keskipäivän aikaan sali on Oravien ja Kettujen lepohuoneena, jolloin salin lattialle levitetään yhdessä lasten kanssa patjat ja peitot päivälepoa varten.

Kellarin verstastila on myös kaikkien lasten käytössä. Tila antaa pienryhmille erinomaisen mahdollisuuden taito- ja taideaineiden työskentelyyn ja projekteihin.

Oppimisympäristössämme työskentelyvälineet: piirustus-, muovailu-, ym. askarteluvälineet sekä pelit ja rakentelupalikat on sijoitettu hyllyihin niin, että lasten on helppo itse ottaa niitä käyttöön. Pyörillä liikkuvat hyllyt ja kaapistot mahdollistavat erillisten leikkitilojen muodostamisen huoneeseen. Luodessamme oppimisympäristöä haluamme antaa tilaisuuden monipuoliseen ja keskeytymättömään leikkiin sekä leikkirauhaan.

PSYKKINEN YMPÄRISTÖ

Päiväkodin psyykinen ympäristö, henkinen ilmapiiri on mielestämme lapsen kehityksen kannalta fyysistä ympäristöä merkittävämpi. Ilmapiiriin vaikuttavat kaikki päiväkodin arjen vuorovaikutussuhteet.

Kohtelemme lasta yksilöllisesti, lapsen ajatuksia kuunnellen ja kunnioittaen, lapsen vahvuudet näkien, tarvittaessa tukien ja rajat asettaen. Päiväkodin aikuisilla on pedagoginen vastuu lapsikeskeisen kasvatuksen toteutumisesta. Sitoutuminen ja pitkäjänteisyys on tärkeää lastenkasvatustyössä.

Lapsiryhmässä samanikäisten lasten vertaisryhmän merkitys on suuri.

Siinä hioutuvat ryhmässä toimimisen taidot. Tässä meidän aikuisten rooli on tärkeä: ohjaamme lapsia toisen huomioon ottamisessa, oikeudenmukaisesti ja yksilöllisesti autamme lapsia sosiaalisessa kasvussa. Oikeudenmukaisuus,

riitojen selvittely ja sopuisa leikki onnistuessaan luovat viihtyisän ja turvallisen ilmapiirin. Ystävyysuhteet saattavat olla jo kiinteitä ja merkittäviä.

Päiväkoti Oulunkylässä aikuiset ja lapset kunnioittavat toisiaan ja lapset voivat turvallisesti ilmaista itseään ja luottaa siihen, että hänen ajatuksiensa kuullaan ja ymmärretään.

Hyvät tavat ovat osa toisen ihmisen kunnioittamista. Aikuisen esimerkki on tärkeä hyvien tapojen omaksumisessa.

Edellä mainittu pätee myös *henkilökunnan* keskinäisissä suhteissa. Aikuisten väliset suhteet vaikuttavat väijäämättä ilmapiiriin, jossa lapsia kasvatetaan. Päiväkoti Oulunkylän henkilökunnalla on yhteiset arvot ja päämäärät työssään.

Lasten *vanhempien ja henkilökunnan* välinen luottamus lisää lapsen turvallisuuden tunnetta ja luottamusta päiväkodin aikuisiin.

PÄIVÄKOTI TURVALLISENA YMPÄRISTÖNÄ

Päiväkodissamme vanhemmille tehdyssä arvokyselyssä nousi tärkeimmäksi asiaksi lasten turvallisuus päivähoidossa.

Lapsilla on oikeus turvalliseen ympäristöön joten meidän tulee jatkuvasti huolehtia leikkialueista sekä – välineistä, niin että riskitekijät on mahdollisimman hyvin minimoitu.

Päiväkodissamme on turvallisuussuunnitelma, joka välittää turvallisuustietoa koko henkilökunnalle. Päiväkodin aikuiset ovat turvallisuuskäyttäytymisessä esimerkkeinä lapsille ja antavat heille ikäryhmiin soveltuvaa turvallisuusvalistusta, esim. esikoululaisten tehostettu liikenneopetus.

Tapaturman sattuessa soitamme heti lapsen vanhemmille ja viemme tarvittaessa lapsen lääkärin hoitoon. Lapset on vakuutettu kaupungin toimesta.

Piha-alueen turvallisuus

Pihamme ympärillä on korkea hyväkuntoinen aita, kulku pihaan on kahdesta portista. Vanhempien kanssa on sovittu, että lapset eivät avaa itse porttia, eivätkä kiipeä aidan yli. Päiväkotimme piha on tilava ja sen maasto on vaihtelevaa.

Lapsiryhmät ulkoilevat vuorottain, näin lapsille jää riittävästi juoksu- ja leikkutilaa, lasten leikkien valvonta on näin helpompaa. Kaikilla aikuisilla on yhteinen valvontavastuu lapsista ja leikkien sujumisesta. Kunnossa olevat aidat ja portit pitävät lapset turvallisella alueella ja osoittavat myös ulkopuolisille päiväkodin alueen, jonne ei päiväaikaan ole asiaa.

Pihan siisteys tarkistetaan päivittäin ja mahdolliset roskat ja vaaralliset esineet kerätään pois. Pienten ryhmän lapset käyttävät ulkoillessa huomioliivejä, joita käytetään myös retkillä. Iltapäivällä henkilökunnalla on pihalla ryhmien nimilistat, joihin merkitään kun lapsi on haettu.

Sisätilojen turvallisuus

Leikkisääntöjä opetetaan ja kerrataan lapsille säännöllisesti, sijaisille kerrotaan päiväkotimme keskeiset toimintasäännöt ja – menetelmät.

Leikkutilat pidetään siisteinä ja selkeinä, lapsille opetetaan tarkkaan, mitä voi leikkiaikana tehdä ja mitkä asiat ovat kiellettyjä turvallisuuden vuoksi, esim. Ei kiivetä puolapuille ilman aikuisen valvontaa, ei juosta sisällä eikä heitellä tavaroita. Lapset jaetaan toiminnassa pienryhmiin, näin vältetään turha ahtaus ja hälinä. Pienemmistä huolehditaan ja heitä autetaan tarpeen mukaan. Lelut korjataan paikoilleen leikkien loputtua, niin että seuraavaksi leikkutilaan tulevalla ryhmällä on mukava ympäristö aloittaa omat tekemisensä.

NÄIN ME PÄIVÄKOTI OULUNKYLÄSSÄ TOIMIMME

PERUSHOITO

Lapsen hyvä perushoito on pohjana laadukkaalle varhaiskasvatukselle. Perushoitoon sisältyy *ravinto, lepo, terveys, siisteyskasvatus, pukeminen/riisuminen ja ulkoilu.*

Käsienpesu

Päiväkodissamme siisteyskasvatus on erittäin tärkeällä sijalla. Totutamme lapset joka päivä päiväkotiin tullessaan pesemään kätensä, samoin ulkoa tultuaan, WC: ssä käytyään ja aina ennen ruokailua. Infektioaikoina käytämme saippuan lisäksi myös lapsilla käsihuuhdetta ja paperipyyhkeitä.

Ruokailu

Päiväkodissamme on oma keittiö, jossa keittäjä suunnittelee ja valmistaa ruuan. Keittiö sijaitsee keskeisellä paikalla ja suurten ikkunoiden läpi lapset näkevät, mitä siellä tehdään.

Noudatamme Helsingin kaupungin päiväkotien kuuden viikon ruokalistaa, joka on vanhempien nähtävillä. Allergiat ja muut erityisruokavaliot huomioidaan ja niistä sovitaan vanhempien ja keittäjän kanssa.

Ruokailu ja hyvä ruoka on monille lapsille päivän kohokohta. Päiväkotimme ruokailutilanteissa korostuu hyvien ruokatapojen opettelu ja ruuasta nauttiminen. Annamme kaikille ruokarauhan; odotamme vuoroamme, opettelemme ruokailuvälineiden käyttöä ja maistelemaan uusia makuja. Ruokailussa on luontevaa keskustella ruuan terveellisyydestä, ruokatottumuksista ja –kulttuureista.

Joskus syksyisin ainakin isommat lapset tekevät retkiä torille ja sieltä tuodaan syksyn satoa päiväkodin pöytään. Myös lasten perheet ja henkilökunta tuovat pihoiltaan omenoita, marjoja tai luumuja maisteltavaksi. Lapset näkevät, kuinka keittäjä tekee näistä omenoista piirakan meille kaikille. Todellista lähiruokaa.

Ruokailu on yksi tärkeimpiä kasvatustilanteita, jossa aikuisen rooli hyvän ilmapiirin ja ruokarauhan luomisessa on ratkaisevan tärkeä. Lasten paikat on suunniteltu niin, että aikuinen on tarvittaessa lähellä auttamassa ja isommat lapset ovat esimerkkinä pienemmille.

Lapsella tulee olla positiivinen suhtautuminen ruokailuun, häntä ei pakoteta syömään, ruualla ei rangaista eikä palkita. Muistetaan kiitos ja ole hyvä.

Isompien lasten päivittäisessä aamupiirissä valitaan ruoka-apulaiset. He kattavat pöydät: ja huolehtivat muutenkin ruokailutilan siisteydestä (esim. järjestelevät hyllyt, korjaavat pelit paikoilleen) Matemaattisia taitoja lapset harjoittelevat arvioimalla, miten kauas pöydän reunasta juomalasi asetetaan jotta lautanen mahtuu sen eteen ja kummalleko puolelle tulee lautasliina ja ruokailuvälineet. Samalla opetellaan ruokailuvälineitä aseteltaessa mm. suuntia oikea ja vasen.

Joka päivä otetaan ruokailuun liittyvä yhdessä sanottava loru lorupussista ja ruokarunoja on opittukin jo aikamoinen määrä.

Lasten lempiruno:

“Näkkäri kun närkästyy

siihen täytyy olla syy!

Yksi syy vois olla tää

sateinen ja märkä sää.

Mikä näkkäri se on,

vetelä ja hervoton?

Toinen syy vois olla tää

jos se junan alle jää.

Silloin itkee surusta

tuhat sataa murusta.

Lepohetki katkaisee päivän

Lapsen päiväkotipäivä on usein pitkä ja se vietetään isossa porukassa. Melua ja huisketta ei voi välttää, joten rauhallinen lepo hetki on kasvavalle lapselle tärkeä.

Lepuhuoneessa on hämärää ja rauhallinen musiikki soi taustalla. Lapset peitellään ja toivotellaan hyvät päiväunet.

Luemme satuja ja kuuntelemme musiikkia.

Pienemmät lapset nukkuvat omassa lepohuoneessaan kerrossängyissä ja isommat lapset lepäävät salissa, jonne muutama lapsi aikuisen avustamana on etukäteen levittänyt patjat ja korit valmiiksi. Lapset tulevat saliin rauhallisesti ja petaavat omat petinsä (laittavat lakanat, tynnyt, peitot). Oma unilelu on tärkeä vielä isommillekin lapsille.

Isommille lapsille luemme joka päivä satuja tai jatkokertomuksia Lepohetken alussa mietitään yhdessä, mitä tarinassa on jo tapahtunut ja päätellään ja arvailaan, mitä seuraavaksi voisi tapahtua. Omassa rauhassaan kukin lapsi voi vaikka silmät ummistaen tehdä mielikuvamatkan satuun. Tätä hetkeä pidämme yhtenä tärkeimmistä kielen kehityksen ja keskittymisen kannalta.

Lapset oppivat antamaan jokaiselle leporauhan. Toisen huomioonottaminen on tässäkin tilanteessa tärkeää. Ne lapset, jotka tarvitsevat unta, voivat rauhassa nukahtaa, toiset vain lepäävät. Jos uni ei tule, saavat lapset hetken levätyään nousta ylös ja mennä hiljaisiin puuhiin (leikkimään, rakentelemaan, muovailemaan, piirtämään, ompelemaan jne.) Kun kaikki ovat heränneet, käyvät lapset panemassa korinsa ja patjansa kaappeihin. Tässäkin aikuisen ohjaamana lapsen omatoimisuus toteutuu.

Pukeminen ja riisuminen

Pukeutumisasioihin kiinnitetään paljon huomiota ja näiden asioiden opetteluun menee paljon aikaa. Porrastamme lasten ulkoiluajat ja siten myös pukemistilanteista tulee rauhallisempia.

Aikuisen auttaessa ja opettaessa lasta näissä tilanteissa, hän voi antaa lapselle yksilöllistä huomiota ja ohjausta. Lapsella on mahdollisuus jutella aikuisen kanssa omista asioistaan ja kertoilla mieltä vaivaavista tai kiinnostavista ajatuksistaan. Varsinkin pienten puolella aikuinen juttelee, loruilee, laulelee ja laskee leikkiä lapsen kanssa.

Pukemistilanteissa tulee luontevasti aikuisen opastuksella harjoiteltua lukukäsitteitä, paikan ja suunnan määreitä, vertailua, luokittelua, vaatteiden nimeämistä, värejä ja pukemisen logiikkaa (esim. missä järjestyksessä vaatteet kannattaa pukea).

Pikku hiljaa lapsi oppii omatoimisuutta ja alkaa selviytyä joskus vaikeistakin pukemis- ja riisumisasioista. Taitojen karttuessa motivaatio kasvaa ja lapsi voi joskus jo auttaa pienempiään.

Omat vaatteet opetellaan laittamaan omalle paikalleen ja tarvittaessa kosteat vaatteet annetaan aikuiselle, joka laittaa ne kuivauskaappiin. Isommat lapset oppivat vähitellen itsekkin laittamaan vaattensa kuivauskaappiin. Näissä tilanteissa opetellaan odottamaan omaa vuoroa ja ottamaan toiset huomioon.

Ulkoilu

Päiväkodissämme ulkoilemme lähes säällä kuin säällä ja jokaisella lapsella tulee olla kunnon sadekamppeet. Sadesäällä lapset pääsevät lempipuuhiinsa: vesi- ja kuraleikkeihin. Lapsi ei säätä säikähdä!

Ulkona on mahdollisuus monipuoliseen, vapaaseen leikkiin, liikkumiseen ja erilaisiin pallopeleihin.

TOIMINTATAPOJA JA -MENETELMIÄ

Toimintamme on etukäteen suunniteltua, lasten iän sekä kehitystason huomioon ottavaa. Suunnittelussa ja toiminnassa huomioimme lapselle ominaisen tavan toimia (leikkien, liikkuen, tutkien ja kokeillen), heidän erityispiirteensä, mielenkiinnon kohteensa ja kokemuksensa. Päiväkotimme toiminta muodostuu esim. leikkimisestä, liikkumisesta, satuhetkistä, verstaaspuuhista, laulamisesta, musisoinnista, pelien pelaamisesta, esikoulutehtävien tekemisestä ja luontoretkestä. Esimerkiksi liikuessaan lapset harjoittelevat motorisia taitoja ja samalla he voivat harjoitella myös matemaattisia käsitteitä (suunnat, lukumäärät, muodot), tutustua musiikkiin (rytmi, tempo) ja eläytyä satujen, lorujen ja mielikuvien maailmaan. Näissäkin

tilanteissa tulee hyvin esille eettiset kysymykset, kuten toisen huomioon ottaminen, erilaisuuden hyväksyminen, vuoron odottaminen ja sääntöjen noudattaminen.

Teemat ja projektit ovat joko yhdessä etukäteen suunniteltuja tai kehkeytyvät lasten kiinnostuksen pohjalta. Seuraamme luonnossa tapahtuvaa vuodenkiertoa. Perinteisiä teemoja vuodesta toiseen ovat isänpäivä, joulunaika, Kalevalan päivä, pääsiäinen ja äitienpäivä. Toiminnassamme on **matematiikkaa, ympäristö- ja luontotietoa, musiikkia, liikuntaa ja kädentöitä**. Myös **kieli ja vuorovaikutus** ovat kaikessa toiminnassamme vahvasti läsnä. Äidinkieli on avain kaikkeen oppimiseen ja ymmärtämiseen. Eettisiä kysymyksiä pohdimme lasten kanssa päivittäin.

Toimimme usein **pienryhmissä**, mikä mahdollistaa hyvin lapsen yksilöllisen havainnoimisen. Pienryhmien muodostamisessa otamme huomioon monenlaisia tekijöitä: kaveruussuhteet, kehitystaso ja yksilölliset tarpeet. Pienryhmässä ujokin uskaltaa helpommin ilmaista itseään ja vuorovaikutus lisääntyy. Näissä tilanteissa on hyvä harjoitella monenlaisia taitoja, kuten keskittymistä itsenäiseen työskentelyyn ja työrauhan antamiseen toisille. Myös yksilöllinen tukeminen, kädestä pitäen auttaminen ja ohjaaminen on mahdollista näissä pienryhmissä.

Toimintamme tavoitteena on tuottaa lapselle myönteisiä oppimiskokemuksia ja iloa onnistumisestaan. Toivomme, että lapselle tulisi *positiivinen kuva itsestään oppijana*.

LEIKKIMINEN

Leikki on sekä lasten itse keksimää että aikuisen ohjaamaa ja järjestämää. Leikkiessä kieli kehittyy, vuorovaikutustaidot karttuvat ja ryhmäsääntöjä opetellaan. Lapsi tekee ja kokee ihan itse.

Lapsi voi rauhassa harjoitella aikaisemmin oppimiaan asioita ja taidot sekä tiedot vahvistuvat. Tarjoamme lapselle tilanteeseen sopivia leikkejä lapsen taidot huomioiden. Tiedostaessamme lapsen leikkitarpeet ja ollessamme aidosti läsnä, havaitsemme milloin on syytä heittäytyä leikkiin mukaan.

Luomme mahdollisuudet erilaiselle ja monipuoliselle leikkimiselle, jolloin lapsi voi valita tarpeisiinsa sopivan leikin. Esimerkiksi pienille Jänönille kahden kerrossängyn väliin muodostuu hyvä hissi piirtämällä sängyn reunaan numeronäppäimet ja varaamalla vanha kännykkä hätäpuheluavarten. Hississä riittää varmasti kulkijoita.

Jo aiemmin kuvatulla toimintaympäristöllämme on hyvin ratkaiseva merkitys leikkimiselle.

Leikissä tarvittavat välineet: esineet, roolivaatteet, materiaalit ja kaikki toimintavälineet ovat osa toiminta – ja oppimisympäristöä.

Vastuullamme on järjestää leikkipaikka, leikkirauha ja aikaa keskeyttömään leikkiin. Rajaamme pienryhmille leikkipaikkoja siirrettävillä hyllyillä, matoilla ja kankailla --- lapset rakastavat majaleikkejä! Kaikki lelut ja leikkimateriaalit eivät ole aina näkyvillä, vaan ne otetaan esille tarpeen mukaan. Etenkin pienten lasten on vaikea ryhtyä leikkeihin, jos välineitä on liikaa esillä.

Kun havainnoimme lapsen leikkimistä, opimme tuntemaan hänen ajatusmaailmaansa ja temperamenttiaan. Isommilta lapsilta sujuvat rooli – ja kuvitteluleikit, jotka vaativat paljon vuorovaikutustaitoja. Esimerkiksi vanhempien tuomat vanhat puhelimet, näppäimistöt, kassakoneet ja kartat innostavat monenlaisiin laiva-, toimisto- ja avaruusleikkeihin. Näissä leikeissä lapsi huomaamattaan kartuttaa matemaattisia taitojaan esimerkiksi laskiessaan kauppaleikeissä rahoja ja mitatessaan etäisyyksiä kartalta.

Leikkiä suunnitellaan ja kehitellään usein pitkään ja riitatilanteessa leikki keskeytetään ja neuvotellaan, jotta jokainen leikkijä suostuu sovittuihin kuvioihin ja juoneen. Sairaala-, ja kampaamoleikeissä lapset vaihtelevat rooleja helposti asiakkaasta työntekijään ja me aikuisetkin saamme ajan päivystäjältä sairaalan potilaaksi. Näissä leikeissä lapset myös "kirjoittavat" reseptejä, ja "lukevat" varauskirjaa. Kotileikissä halutaan useimmiten koko leikin ajan olla äitinä, isona siskona ja hoivattavana lapsena tai koirana.

Luemme paljon satuja ja luettu satu saattaa jatkua leikkinä tai pikku näytelmänä, johon pienimmätkin haetaan yleisöksi. Kielelliset taidot karttavat hausalla tavalla.

Varsinkin esikoululaiset nauttivat ulkona sääntöleikeistä, joihin tarvitaan paljon leikkijöitä. Esimerkiksi väri, peili, hippa, polttopallo, tervapata ja “Kettu paljonko kello on?” ovat mieluisia. Näitä leikkiessään lapset saavat mukavia kokemuksia vertaisryhmässä onnistumisesta yhdessä leikkiessään ja liikkeessään. Isommat lapset osaavat jo keskenäänkin aloittaa tällaiset pitkäjänteisyyttä vaativat leikit.

Pienemmät lapset vaativat aikuisen ohjauksen leikkiäkseen sääntöleikeistä laulu- ja piirileikkejä. Erilaisissa odotustilanteissa lapset rauhoittuvat leikkiessään erilaisia arvausleikkejä, esimerkiksi “missä asuu talonpoika? Ylhäällä vai alhaalla”, “vahtikoira” ja “myrkkysienileikki”.

Erilaiset rakentelutarjat, monenkokoiset palikat, tikut, kepit, hiekka ja talvella lumi innostavat monipuolisiin rakenteluleikkeihin. Lapset ottavat rakenteluihinsa mielellään mukaan pieniä leikkivälineitä, esimerkiksi eläimiä tai pikkuihmisiä.

Olkoon leikki kaikissa tilanteissa iloa tuottavaa, mielekästä ja mieluisaa!

VERSTAS - TYÖPAJAMME

Kellarissa sijaitseva verstaas antaa erinomaisen mahdollisuuden tutustuttaa lapset erilaisiin työskentelytapoihin ja materiaaleihin. Harjoitteleminen monenlaista tekniikkaa käyttäen erilaisia välineitä. Miten liidulla ja kynällä voikaan piirtää tai värittää? Missä asennossa kannattaa sivellintä pitää, että saisi vauhdikkaan jäljen? Voiko hammasharjaa käyttää maalauksessa? Tila on kuin luotu vapaaseen, rohkeaan työskentelyyn: maalin roiskeet ja liimatahrat eivät haittaa, materiaalit ja välineet ovat lasten käten ulottuvilla.

Kun verstaas on tullut lapsille tutuksi, he suorastaan odottavat pääsevänsä sinne tekemään taas jotain kivaa. Lasten positiivinen asenne ja verstaas tekemisen ilmapiiri saavat lapset keskittymään omaan työhönsä ja antamaan toisillekin työrauhan. Verstaasissa on mahdollisuus tehdä rauhassa työnsä loppuun. Opitaan myös arvostamaan omaa ja toisten tekemää työtä tai teosta.

Verstaassa työskennellään monella tavalla. Siellä maalataan, askarrellaan, tehdään puu- ja savitöitä. Töiden aiheet saadaan monista eri asioista: milloin musiikkia kuuntelemalla, milloin satujen sisällöistä. Luontoretkillä kerätyistä materiaaleista tai kierrätysmateriaaleista syntyy myös mielikuvituksellisia “häkkyröitä ja vehkeitä”.

Verstaassa tutkitaan ja kokeillaan, miten keltaisesta ja sinisestä tulee vihreää, miten värit leviävät märällä tai kuivalla paperilla. Tehdään esimerkiksi vesitutkimuksia: tutkitaan, mikä esine uppoaa ja mikä taas kelluu veden pinnalla.

Verstaaseen pääsee jokainen lapsiryhmä viikottain ja siellä työskennellään pienryhmissä. Lasten tekemiä töitä on aina esillä päiväkotimme eri tiloissa. Lapset voivat tutkia omia ja toisten tekemiä töitä, ihastella niitä ja esitellä töitään vanhemmilleen.

RETKET RIKASTUTTAVAT TOIMINTAAMME

Päiväkodin kaikki ryhmät tekevät retkiä: 1 - 4-vuotiaat tekevät pienimuotoisia retkiä lähiympäristöön ja 5 – 6-vuotiaiden retket suuntautuvat laajemmallekin. Retkillä korostuvat yhteiset säännöt, hyvät tavat ja toisten huomioonottaminen. Etenkin retkillä on tärkeää, että lapset ovat valppaina ja kuuntelevat todella tarkasti aikuisten antamia ohjeita, vaikka etukäteen onkin keskusteltu lasten kanssa siitä, mihin ollaan menossa, mitä siellä tapahtuu ja miten toimitaan.

Päiväkodistamme on helppo mennä metsään. Etenkin syksyisin ja keväisin teemme luontoretkiä. Näillä retkillä kerätään luonnonmateriaalia verstaastöitä varten, tutkitaan suurennuslaseilla luonnonihmeitä ja havainnoidaan kaikinpuolin luontoa ja eläimiä eri vuodenaikoina. Luokittelemme esimerkiksi luonnosta löytämäämme materiaalia: “Kivet tähän koriin ja kävyt laatikkoon” tai “männynkävyt ruskeaan tai kuusen kävyt vihreään laatikkoon”. Mittaamme esimerkiksi miten kaksi pientä kiveä painaa enemmän kuin kasa käpyjä. Lapsi huomaa, että matematiikka on muutakin kuin numeroita, sitä on kaikkialla.

Luonnossa on myös mahdollisuus liikkua monin eri tavoin. Metsässä usein sovimme lasten kanssa turvallisen rajatun alueen, jossa he voivat vapaasti harjoitella motorisia taitojaan. Jokavuotinen kevätretkemme suuntautuu yleensä paikkaan, jossa on mahdollista samoilla metsässä, napostella eväitä luonnonhelmassa. Opettelemme kuuntelemaan luontoa, nauttimaan siellä olosta ja kunnioittamaan sitä.

Lähiympäristössämme on paljon mielenkiintoisia retkikohteita. Kävelyretkillä saatamme tutustua lasten kotiympäristöön ja esikouluvuonna koulumatkaan. Käymme lähellä sijaitsevassa Mäkitorpan leikkipuistossa ja hyödynnämme sen isoa pelikenttää ulkoliikunnassamme.

Liikkuminen on olennainen osa päiväkodin arkea. Syksyisin pidämme yhteisen yleisurheilupäivän Oulunkylän urheilukentällä, lajeina esimerkiksi juoksu, pituushyppy, kuulun työntö ja korkeushyppy. Talvisin käymme viikottain tekojääradalla luistelemassa ja ohjatussa jumpassa liikuntasalilla. Lapset kantavat itse luistimensa ja kypäränsä sekä liikuntavarusteensa ja harjoittelevat huolehtimaan omista varusteistaan. Omatoimisuus karttuu kauden kuluessa. Pitkin vuotta omassa pihassa harjoitetut pallopelit huipentuvat keväällä palloliiton järjestämään Päivis-cupiin, johon esikoululaiset perinteisesti osallistuvat.

Teemme retkiä myös Oulunkylän kirjastoon. Siellä lapset saavat "lueskella" kirjoja ja opetella kirjastossa käyttäytymistä. Sitten jokainen valitsee yhden kirjan, jonka hän voi lainata. Näin tutustutaan kirjastoon ja sen toimintaan. Päiväkodissa yhdessä luetaan lasten ja aikuisten lainaamia kirjoja.

Joulun ja pääsiäisen aikaan seurakunnalta tulee kutsu kirkkoon. Uskontoon liittyvät asiat keskittyvät pääasiassa näiden juhlapyhien perinteiden ympärille. Vierailut suuntautuvat joko Oulunkylän vanhaan puukirkkoon tai Teinintien uuteen kirkkoon. Uskontoon liittyvissä asioissa kunnioitamme kotien vakaumusta ja neuvottelemme vanhempien kanssa, miten toimitaan, jos lapsi ei voi osallistua kirkkoretkiin. Eettiset asiat myötäilevät lasten ympäristössä kohtaamia uskontoon liittyviä tapahtumia, kuten kastetilaisuudet, häät ja hautajaiset. Lapsen pohdintojen äärelle on meidän aikuisten pysähdyttävä.

Lähiympäristön retkillä tarkkailemme koko ajan liikennettä ja opettelemme turvallista liikkumista jalankulkijoina. Viime vuosina esikoululaiset ovat lisäksi käyneet liikennekaupungissa saamassa liikennekasvatusta kouluunmeneville ja ajamassa polkuautoilla. Kaikilla laajemmilla retkillä opettelemme julkisissa liikennevälineissä matkustamista.

Viisi- ja kuusivuotiaat käyvät joskus museoissa (esimerkiksi Ateneum, Kiasma, Postimuseo, Urheilumuseo), teatterissa, konserteissa ja erilaisissa tutustumiskohteissa kauempanakin. Pienimmät saavat kokea teatteri- ja konserttiesityksiä päiväkotiin tilattujen, kaikille sopivien esitysten muodossa. Oulunkylän yhteiskoulun musiikkiluokkien konserttiin voivat pienimmätkin tulla mukaan.

Retket ovat monella tavalla toimintaamme rikastuttavia: ne avartavat ja antavat elämyksiä, lisäävät tietoa ja hiovat taitoja.

TYÖTEHTÄVÄT

Jo pienille lapsille opetamme lelujen, kirjojen ja käyttämiensä tavaroiden paikoilleen viemistä. Pienikin lapsi tulee onnelliseksi, kun hän osaa esimerkiksi hakea omat kenkensä hyllystä. Onnistumisen ilo ja aikuisen kannustus ja kiitos motivoivat lasta. Iän ja taitojen karttuessa työtehtävät monipuolistuvat ja edelleen tuottavat iloa ja vahvistavat lapsen itsetuntoa:

Ruokailussa on ruoka-apulaiset ja lepoaikaan patja-apulaiset. Lepoaikana päätteeksi jokainen lapsi huolehtii sänkyvaatteensa paikoilleen.

Vaateapulaiset auttavat aikuista laittamaan lasten vaatteet kuivauskaapista heidän omiin lokeroihinsa.

Lasten tehtävänä on siivota lelu- ja pelihyllyjä ja järjestellä kotileikkiä.

Verstahuoneessa lapset oppivat mm. pesemään siveltimet, vesivärit ja liimapensselit, viemään kaikki välineet paikoilleen ja keräämään roskat pois. Seuraavien on hyvä tulla aloittamaan omat puuhansa puhtaalta pöydältä ja tavarat löytyvät omilta paikoiltaan.

Omien jälkien siivoaminen on jokapäiväistä arkea; pidetään yhdessä huolta yhteisestä ympäristöstämme.

Kevät- ja syysviivoukset pihalla tehdään yhdessä lasten kanssa haravoiden ja kottikärryillä lehdet lehtikompostiin käärtäen. Lapset nauttivat vesikourujen puhdistamisesta samalla vesileikkejä leikkien ja kantavat jopa saaveilla vettä lätäköistä ja johdattelevat veden pois piha-alueelta. Tämäkin on yhteisestä ympäristöstä huolehtimista.

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Tärkeimmät yhteistyökumppanimme ovat luonnollisesti **lasten vanhemmat**. Kiertävä **erityislastentarhanopettaja** (KELTO) käy usein päiväkodissa seuraamassa lasten toimintaa ja antaa tarvittaessa konsultaatioapua pk:n henkilökunnalle hoitoa, kasvatusta ja opetusta koskevissa asioissa, kuten kuntoutussuunnitelman laadinnassa ja konsultoi mm. erityisen tuen tarpeesta ja kouluvalmiudesta. Hän on myös yhteydessä lasten vanhempiin ja antaa päiväkodissa tukea lapsille esimerkiksi pitämällä pienleikki- tai terapiaryhmiä.

Lastenneuvolan kanssa teemme yhteistyötä, varsinkin lasten kolme- ja viisivuotistarkastusten yhteydessä. Päiväkodissa laadimme tällöin kuvauksen lapsesta. Myös vanhemmat tekevät oman kuvauksensa lapsestaan, sekä toimittavat nämä seurantalomakkeet neuvolaan. Nämä toimenpiteet yhdessä tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. **Perheneuvolasta** meidän on mahdollisuus saada joko kertakonsultaatioapua tai tarvittaessa pidempiaikaista konsultaatiota. Tämä yhteistyö on auttanut myös perheitä hakemaan perheneuvolasta apua.

Lastensuojeluviranomaisten kanssa teemme tarvittaessa yhteistyötä.

Oulunkylän **seurakunta** järjestää meille joulun ja pääsiäiskirkon, ja seurakunnan lapsityöpappi käy välillä päiväkodissamme esimerkiksi kertomassa kastejuhlasta.

Mäkitorpan **leikkipuistoon** teemme retkiä ja joka kevät keski-Oulunkylän päiväkotien esikoululaisilla on leikkipuistossa ”eskaripamaus”, jossa kukin

päiväkoti esittää omaa ohjelmaa ja esikoululaiset saavat ”eskarikasteen”. Leikkipuisto on tullut tutuksi niille, jotka myöhemmin tarvitsevat iltapäivähoitoa koulun jälkeen.

Koulun ja päiväkodin välinen yhteistyö on Oulunkylän alueella saanut vakiintuneet käytännöt. Oulunkylän alueella laaditaan päivähoiton ja koulun kanssa yhteistyössä **yhteistoimintasuunnitelma**, jota arvioidaan ja kehitetään vuosittain. Joka syksyiset/ keväiset **nivelpalaverit** mahdollistavat molemminpuolisen tiedon siirtämisen. Jokaisella Oulunkylän alueen päiväkodilla on oma yhteysopettaja.

Syksyllä järjestetään esikoululaisten ja ekaluokkalaisten yhteinen **hattujuhla** koululla, ja keväällä on mahdollisuus **tutustumiskäynteihin oppitunneilla**. Yhteistyönä on syntynyt myös **yhteinen leikkiprojekti**, jossa sovitaan muutamista päiväkodin ja koulun kanssa yhteisistä leikeistä ikään kuin siltana koulutulokkaille koulun maailmaan.

Esiopetuksen oppilashuolto

Alueellinen esi- ja alkuopetuksen yhteistyö on päiväkotien ja koulun moniammatillista yhteistyötä. Oppilashuolto on lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Se on varhaisen tuen näkökulmasta tehtävää ennaltaehkäisevää työtä.

Toimintakauden alussa päiväkodin johtaja, esiopetuksesta vastaavat opettajat ja alueen kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto) kartoittavat esiopetusryhmän tilanteen tiedossa olevat yksilölliset oppilashuollon tarpeet.

Kouluvalmiuden arvioinnissa tekevät tiivistä yhteistyötä kiertävä erityislastentarhanopettaja, koulupsykologit, alueellinen erityisopettaja, terveyskeskuspsykologi sekä muut tahot, mm. perheneuvola.

Esikoululaisesta tarvittavan tiedon siirtyminen kouluun, huoltajien mukana ja heidän luvallaan, auttaa myös koulua huomioimaan koulutulokkaan

yksilöllisesti. Esiopetusvuoden loppuun lapset saavat todistuksen osallistumisestaan esiopetukseen.

MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN LASTEN VARHAISKASVATUS

Suomi toisena kielenä (S2-) suunnitelman pohjana ovat mm. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelma ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Maahanmuuttajataustaisten lasten määrä on Helsingin päivähoitossa viime vuosina lisääntynyt, minkä vuoksi S-2 opetuksen tarve ja merkitys päivähoiton perustoiminnan osana korostuvat. Kieli on kommunikation ja vuorovaikutuksen väline.

Maahanmuuttajataustainen lapsi omaksuu kielen ja vuorovaikutustaidot kasvaessaan, kehittyessään ja toimiessaan yhdessä suomea äidinkielenään puhuvien lasten ja aikuisten kanssa. Suomi toisena kielenä -opetus on maahanmuuttajataustaisille lapsille annettavaa suomen kielen tavoitteellista ja säännöllistä opetusta. Se on arjessa tapahtuvaa lasten toiminnan ohjausta. Opetuksen lähtökohtina ovat lapsilähtöisyys, toiminnallisuus ja leikki.

Osallistuminen varhaiskasvatukseen tukee eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten mahdollisuutta oppia suomea toisena kielenään luonnollisissa tilanteissa toisten lasten ja aikuisten kanssa.

Päiväkodissämme on valittuna S-2 kielenä opetuksesta vastaava työntekijä, joka osallistuu verkostoyhteistyöhön päivähoitoalueella neljä-kuusi kertaa vuodessa. Hän huolehtii tiedon siirtämisestä työyhteisön muille jäsenille. Koollekutsujana verkostoyhteistyössä toimii oman alueemme S-2 lastentarhanopettaja. Yhteisten tapaamisten tarkoituksena on kehittää suomi toisena kielenä olevien lasten suomen kielen oppimista. Verkostotapaamisten lisäksi alueellamme järjestetään 2 kertaa vuodessa kielikonsultaatiot, jossa käydään läpi jokaisen päiväkodin S-2 lapset. Kielikonsultaatiossa on läsnä myös alueemme kiertävä erityislastentarhanopettaja.

Päiväkodissämme teemme jokaiselle S-2 lapselle henkilökohtaisen suunnitelman suomen kielen tukemiseksi. Arvioimme lapsen suomen kielen

kehitystä ja käytämme lapsella kielenseurantalomaketta. Esiopetusikäisillä lapsilla kielenseurantalomake liitetään lapsen leopsiin, joka siirtyy päiväkodista vanhempien suostumuksella kouluun.

Leopsiin kirjataan myös s-2 lapsen suomen kielen opetuksen tavoitteet ja tukitoimet.

On tärkeää että käytämme selkeää kieltä, rohkaisemme lasta ilmaisemaan itseään antamalla hänelle riittävästi aikaa kertoa oma asiansa. Nimeämme yhdessä esineitä, asioita ja tapahtumia. Keskustelemme yhdessä arjen tapahtumista. Suomen kielen opettelu ja tukeminen tapahtuu pelien, leikkien, laulujen, satujen ja kuvien avulla yksilöllisesti tai pienryhmissä. Tarvittaessa käymme asioita ja tehtäviä (esim. eskaritehtäviä) läpi etukäteen yhdessä lapsen kanssa, jolloin lapsen on helpompi osallistua isommassa ryhmässä toimintaan ja tehtävien tekemiseen.

Sovimme vanhempien kanssa yhteisistä tavoitteista ja toimintatavoista niin päiväkodissa kuin kotona.

ARVIOINTI

Arviointia tapahtuu jatkuvasti erilaisissa tilanteissa. Jokainen työntekijä ja tiimi arvioi omaa toimintaansa ja peilaa sitä asetettuihin tavoitteisiin. Päivittäin työskennellessämme lasten kanssa havainnoimme koko ryhmän ja yksittäisen lapsen toimintaa. Arvioimme käyttämiämme toimintatapoja ja menetelmiä ja muutamme niitä tarpeen mukaan. Yhdessä näistä asioista vanhempien kanssa keskustellessa vahvistuu yhteinen kasvatuskumppanuus lapsen parhaaksi.

Viikottaisissa tiimipalavereissa keskustelemme lapsiryhmän ajankohtaisista asioista, arvioimme ja suunnittelemme toimintaa.

Koko päiväkodin viikkopalavereissa kaikilla tiimeillä on mahdollisuus tuoda esille omat arvionsa ja toiveet mahdollisten muutosten osalta.

Kaksi kertaa vuodessa päiväkodin henkilökunnalla on kehittämis- ja suunnittelupäivä, jolloin arvioimme toimintaamme ja kasvatustavoitteitamme.

Keskustelut vanhempien kanssa lapsista, toiminnasta ja tavoitteista ovat osa työmme arviointia.

Samoin keskustelut ja tapahtumat muiden yhteistyökumppaneiden kanssa antavat palautetta.

Lapsen oma arvio siitä, mitä hän osaa jo, mitä melkein osaa, mitä haluaisi oppia, tulee esille lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa ja lapsen esiopetuksensuunnitelmaa ennen tehdyssä haastattelussa. Käytössämme ovat kasvun kansiot, jotka pitävät sisällään arvokasta tietoa lapsen taidoista, tiedoista, mielteistä ja mieltymyksistä. Kansioihin dokumentoimme yhdessä lasten kanssa heidän töitään, tehtäviään ja valokuvia päiväkotivuosien varrelta.

Keväällä esiopetuksessa olevien lasten, heidän vanhempiensa ja opettajan välisessä keskustelussa yhdessä arvioidaan lapsen vahvuuksia ja kehitystä esiopetusvuoden aikana sekä suunnataan katseet kouluun.